

րողներէն¹, Բարունակ ամիրայ, Մխաբ ամիրայ, Տա-
տեան Պօղոս Պէյ և Մկրտիչ ամիրայ ճէզայիրցի²
պաշտպանն Չասգիւղցիներուն և Շահնազարեան կա-
րպետ վարդապետին: Տէղն է հոս նաեւ յիշելու Պե-
տրոս ամիրայ Եռսուֆեանը (ծ. 1780 մ. 1846). Պօ-
ղոս Պէյ Եռսուֆ և, բաւական ետքը, Եռսպար փաշա
Թազուր փաշա Ծմիւռնացի ջոջերը, որ մեծ մասով
Էջիպտական վառ դօտիին տակ շինեցին իրենց բազդն
ու փառքն և կապեցին իրենց ազաման: ակուռ դօտին³:

Ան այս հանրագիծ ակնարկութիւններով և տրտ-
ղոսներով կը հասնի մինչեւ 1855 թուրքահայերուն ա-
միրայութիւնը, փաշայութիւնը և պէյութիւնը, մա-
նաւանդ ամիրայութիւնն իբրեւ շիշտեալ զրուստանուն
(titre) մը ժողովրդական՝ ի փախարինութիւն կարգ
մը անձնական կամ ժա անդական բարեմասնութեանց,
աւազութեանց, բարեսպաշտիկ դործերու, նուիրատու-
ութեանց, եկեղեցաշինութեանց և զուն ուրիշ ալ
գիտութեանց կամ հեղինակութեանց:

Իրենց վրայ աւելի ներբողեալ ծանօթութիւններ առ-
նել փափագողը կըրնայ դիմել Օրթագիւլի, Բերայի,
Սկիւտարի ու Պալլզլըյի հին տապանագիրներուն, որ
մեծ մասով Էջեկեան Յովհաննէսի կամ Փեշորմալահանի՝
դարուս սկիզբի ամիրաներուն փիլիսոփային՝ գրիչնե-
րէն ելած են. անոնցմէ մաս մը օրինակուած ալ է
Ղալաթիայի Ազգ. Մատենադարանին Գ.րդ դարակին

1. Տնս Պատմութիւն Ազգ. Հիւսմդանոցիմ, Բիւ-
զանդ Քէչեանի:

2. Ասոր վրայ՝ քիչ մը վարմ աւելի ընդարձակ
գրած ենք:

3. Չմիւռնացիներուն մէջ Պ. Մուրատ Յարու-
թիւնեամմ ալ երեւելի է, որ կը բնակէր Երուսա-
ղէմի մէջ և բարեկամ էր Ս. Յակոբայ վանքիմ և
միշտ կօզմէր ամոր իր խորհրդովմ և ազգեցու-
թեամբ, մամաւամդ երբ Եռսուֆեամ Պօղոս Պէյի
շնորհիւ Սարտեմիայի ու Նափոյիի հիւպատոսու-
թեամ հասնելով՝ ճոխացաւ թէ պատուով թէ՛ հա-
րըստութեամբ: Ինք կտակած է Երուսաղէմի վան-
քիմ բաւական կալուած: